

Galdasiaxa

Galdasiaxa zaldakuetshi kalta zuñgajienapanaldiamak

Meja ai kalta gauwane: Pábulduki Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal gaxaneja jalde kaltaki gauwane. Akldé Pábuldu shaldaga miñkualdaldiamake “Aldumaxa zaldakuetshi kalta zuñgajienapanaldiamak” gaune tuakue.

Mekuetshi kalta gauwane: Pábulduja Duwe ipananekeue Galdasía baxe zaldakuek jalde kalta kagakauwane. Eñguiki akldé neki juldiú saná naldagáldekue zhekueñka. Pábuldu Duwe Jesú shalda guashi kasak misha san san kuíbuldu mizhatoguéñ, anuñka ai baxe kuíbuldukuexa jiaga Duwe shalda kakbeji mizhatone (Ajsh 14.1-23). Guñguenik mutshuane san san kuíbuldu mizhatoguéñ mokue exa kaxabizhane (Ajsh 16.1-6).

Jinak ai kalta gauwane: Exaki Duwe ipananekeuega juldiúkeueja axautshi saná Duwe ipananekeue ekí naldagálde shi kaxaldiyapanane: “Duwe Jesú za ipana makuatshak Jateja sha atshabálde jana, janshizhe matualdiamak auxabé naldakí, ne Jateja jian izhoxa guiyaba nauwibama Muesék zuñkabajanane jiaga atshakuega migatsaldaldixa.” Ekí naldagálde shizhaldixá jian kakzukuazháldiamak na, Pábulduja “Jateja Asukuá zunekualdal gaxane namak jañgui, ipana me kakuatshakna zuñkabeti, sha atshazháñkalde jana, janshizhe zñnatuñka” kakualdakue kajañgui jalde kalta kakuzgauwane.

Ji, ji shalda guashi jalde kalta gaune:

1. Kasak misha ji shalda kakkbene (1.1-9)
2. Duwe Jesúja Pábuldu ají múldigaba guaxal gaxane nak namak za shizhixa (1.10–2.21)
3. Jate zunekualdaldiamake, Duwe Jesú za alduna ishakue zuñgatsé (3.1–4.31)
4. Duwe Jesúja guiyaba za zuñsanegaksánshane, Jatetshi Alduna za zuñsanekshixa (5.1–6.10)
5. Aldiwe kakkbene (6.11-18)

Pábulduja Galdasiaxa

zaldakuek kalta kakuzgaune

1 ¹Naski Pábuldu Duwe Jesú Zunekualkatshi múldigaba guakugék kalta miñkuzgauwatokuge. Ekí guaxaldikuamake káguba nuxa nakagazháne. Akze, Duwe Jesú, Saldiñga netshi Jate Nauwijatega na aldaldí naxaxane nzhakú. Akze, Jateki Asukuá Duwe shuiguenik mokue izhgaldakshane. ²Maiñ Duwe Jesú ipanamine Galdasiaxa^a san san mishjuizhaldekakuek kalta miñkuzgauwatoxaldatshak, Duwe ipananeque nas nañga izhukakueja ekíga mimajañguxá ni mimakuák.

³Saldiñga netshi Jate Nauwijatega, Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú na, atemajañ éegaba guañ mimajañgui, aldunaxa muldetua señgaba miñzukui shi mimezhokshí. ⁴Akze, Duwe Jesúki sha katshixa zunesabiji shuixaldiamak aldéngaba aké guane. Ekíki jai kagik kutám za ajanashiji izhoxak zunebesanshaldiamak. Ekí nauwitsaldí shuigatshak Nauwijate Saldiñga netshi Jatejañga jañguanalgumak atshá guane.^b ⁵Akna, Saldiñga netshi Jate saldiñgaja akldé akzamakga akzukual zañga shi noshí. Ekíga shi naldí.

Duwe za mikualdakue

⁶Guatshak Saldiñga netshi Jateja éegaba guañ mimajañguatshakna, Asukuá Duwe Jesú minkualdaldiamak gaxane namak jañgui agapa mineyaldiamak mimezhgakuxane. Ekí mimezhgakuxane ne, ¿sakí shi ek agajuezhi, mishkualdaldiamake axautshi jiúñgulde nañga ne miñgabeyatshak, ubañga aik ijuldunapanamine na? ⁷Akze, Duwe Jesú za zunekualka. Nakna ezuakuejañki ishkualdakue jiúñgulde axautshi nañga miñgabeyatshak, egaba Duwe zunekuane shalda múldigaba ayushiji, mimeyajuldukshaldiamak ajañgui ekí naldagálde miñgabeñkákí ¿tuakí shi miná?

⁸Akze, Duwe Jesú za zunekuane namaklde miñmeñkalde nakna ni me naldatoxaldíxa mizek, nas naldínga, azhi Jateja guaklde uldeñka jékaldaxa zaldaja jiaga, ishkualdakue jiúñgulde axautshi nañga ne miñmeyaldíak, eñki guiyaba tu za nogakueñka shi awazakauwí. ⁹Mokue miñmeyanugamakga miñmeyaldíakue. Duwe Jesú za minkualdaka kabiñmeyatshak ipanamine nak, mieldejañki ishkualdakue jiúñgulde axautshi nañga ne miñmeyaldíak, eñki guiyaba tu za nogakueñka shi awazakauwí.

^a 1.2 Ajsh 18.23   ^b 1.4 Mt 20.28; Mlk 10.45; 1Tm 2.6; Tit 2.14

Duwe Jesúja Pábuldu izhgakuxane

¹⁰ Ekí guaxaldatshak, naski káguba nuxa janshibé atshikuge nakuaxaldiamak niyagába, Saldínga netshi Jate za na janshibé atshikuge nakuaxaldiamak niji izhokuge. Azhi ¿kágubak akldunamak izhoxa niñkuge shi minajañgú? Naldagálde, ekí nuxa niyanakuashíñki, ake, Duwe Jesúki axazauwazhúge naldataldakué nzha.^c

¹¹ Gajakue, Duwe Jesús Zunekualka shalda miñmeñkugeki kágubaja nuxa janaktuazháne miñkualdakue ni mimajañgukú. ¹² Ni kágubak zhinik ipanazhánuge, ni shi naxaldiyazháne. Akze, Duwe Jesújañga aldéñ zunekuaneki mu nagisekuane nakldá.

¹³ Guatshak Duwe ipanagá nogukueñgaki, sakí juldiú saná nahamak nalda izhonanuge naldukamine. Atshake Duwe ipanane Jatetshi nekldekue zúxaita sha kakuí kakldañgashaldikuamak nakldeshi za izhokuge nane.^d

¹⁴ Guatshak nauwíbama juldiú sanákueja guiyaba izhogakualdiamak shi zññkaldixá nagatogamak muldetua shitiyaldikuamak, auxaga atshaldikuamak zúxaitsha kama ilshiji izhokuge nane. Akna nasaná nalduxa akzekuek kagubiya shitiji, amak atshiji izhokuge nane.^e

¹⁵ Ekí izhoguké jiaga, Jateki éegaba guañ najañguñguéñ na, kukagá nogukueña ají za naldaldikuamak nezhgakuxanane, nalgué aldéñga akldunamak janaktunalguéñ zegatshake ¹⁶ Asukuá me ne mu nagisekuane.^f Ekíki naski nasaná juldiú naldagáldekuek Asukuá zunekuanee shalda kakbeyaldikuamak. Ekí mu nagisekuatshak, “¿sakí shi atshakue nagatsék?” nakldeshi ni me kágubakga aklduka guazhánuge. ¹⁷ Ni nazhaxañga Duwe Jesújañga ají múldigaba guaxal gaxananekue jiaga, Jeldusaldéñka katuál, kaxazguaxal neyazhánuge. Akze, ubañga Aldabia baxe neñgukueni aldiwanki mokue Damaskuxa nenuge nzha.

¹⁸ Guñgueni maigua kagi zegueni na Jeldusaldéñka Péguldu^g tuazhóshi tual neyaldatshak, mozhua semana e na izhonuge.^h ¹⁹ Azhiniki Duwejañga ají múldigaba guaxal gaxanekuega akldé tuazhánuge. Atshake Santiaku, Duwe Jesútshi aldani za tunuge. ²⁰ Ekí kaltak miñmeyatokugeki Jate natuaté nogéñ, naldagálde miñmeya naldakí, namak ni miñmeñkú. ²¹ Exa Jeldusaldéñ zhinik neñgukuenik Sildia, Sildisia baxeni nenuge. ²² Atshake Juldeyaxa Duwe ipananekue san san izhajuizhaldekakue natuazhékuega ²³ egaba nashaldá ekí naldukatone: “Ezua sigí axañgaki Duwe ipanañkaldekuañ e alduna ishaldazúñsá gualdiamak sha zúnakuí izhuka nane, kaiga zuna Duwe Jesús zunekuanee namak jañguakue, alduna ishakue guashi ni izhók.” ²⁴ Ekí nashaldá naldukatshakna, Duwe ipananuge shalda Jate akldé akzamakga agazukuá guane nakldá.

^c 1.10 1Ts 2.4 ^d 1.13 Ajsh 8.3; 22.3-5; 26.9-11 ^e 1.14 Ajsh 22.3; Plp 3.6 ^f 1.15-16 Ajsh 9.1-6; 22.6-10; 26.13-18 ^g 1.18 Pégulduga na Sepa jiaga akuaka. ^h 1.18 Ajsh 9.26-30

Duwejaña gaxanekueja Pábuldu iyapanane

2 ¹ Amak Jeldusaldeña mizhgukuenik 14 kagi zegatshak, Belnabé na mokue exa nitshiñkalde.ⁱ Atshakna Titu jiaga uldenuge. ² Atshak Jatejaña exa neyakue natuñshiñguák amak nitshinuge. Exaki Duwe ipanane aksanekakue akldé akzé awatuñkakue na nuxa kajuizhaldegatshak, nauwisaná naldagáldekuek Duwe Jesú zunekwane shalda sakí kakkbeyatokue kakbenuge. Jinake ekí kakkbeyazhá. Naski Duwe zunekwane shalda guagapankueni guaxalga izhokugé shalda axesé nuxa jibatshanuge zegazháldiamak. ³ Atshake Titu nagapa izhogué aldéñki galdiegu saná nak nauwisaná nauwa abeñguamak abeñguazháne nalgué jiaga, janshibeña iyapani, ni abeñguakue agatsé agasanegazhá.

⁴ Jinak abeñguakue júñgulde jañguapanakí. Ezuakueki naldagálde nuxa Duwe ipanane nekakue zũñkajiune. Ekuejañki Duwe Jesú zunekuanéñ zhinik nasũñgaba ishkualdakualdiamake juldiútshi guiyabaja guagamak atshakue zũñgatsaldaksá guaneke, sakí kizhuka zũñgastundana kakzegák. Akze, ekueki guiyabatshi nashi jana mokue zũnezhokshaldiamak ekí zũñkajiune. ⁵ Naldatshak ni nauwa amak kaxatshazháñkalde. Ekíki Duwe Jesú za zunekualdaka namaklde shi miñkaldiyañkaldamak jañgualga mizhekualdaldiamak.

⁶ Guatshak naski sakí Duwe shalda shizhiyatokuge Duwe ipanane aksanekakuek kakkbeyaldatshak, jiki akldéña “shizhiyakue migatsá tiuwi” nagabeyazháne. Akze, ezuakuejañki kauwizhéñ akzé katuñka naldatshak, naski ai shalda ijanakí. Akbiñgaki Jatejañki me naldaldí, zhualduxañgaba zũñzé zũnatuñka nak.^j ⁷ Guatshak kauwizhéña akldé atshakue nagabeyagába, ekí natú akuane: Jatejaña Pégulduki nauwisaná juldiúkuek Duwe zunekwane shalda kakkbeyaldiamak izhgakuxanalguamakbeña, naski axautshi sanákuek kakkbeyaldikuamak nezhgakuxane. ⁸ Akze, Jateja Pégulduki nauwisanákuek Asukuá Duwe Jesú shalda kakkbeyaldiamak niuwi agheshi gaxanamakbeña, naski axautshi sanákuek Asukuá shalda kakkbeyaldikuamak niuwi nageshi nakaxane.

⁹ Guñguakna sanekakue akldé akzé awatuñkakue Santiaku, Péguldu,^k Juan, ekuejañki Jate éegaba guañ najañgui, nezhgakuxane natuatshakna, kauwizhéñ na jibake askuiña Duwe zunekwane shalda guagakualdixa awatuñshi, nas, Belnabé na káuxalda zũngaxé. Atshak zhinik ekí ishkualdi izhogapanañkalde: Nasũñki axautshi sanákuek Duwe shalda kakkbeyakualdixa, kauwizhéñki nauwisaná juldiúkuek ekíga agabeyaldixa. ¹⁰ Egaba ekí za atshakue zũngabeyá: Duwe ipanane

ⁱ 2.1 Ajsh 11.30   ^j 2.6 Dt 10.17   ^k 2.9 Santiakuga na Jakobu jiaga akuaka. Pégulduga na Sepa jiaga akuaka.

nashi, jika agajueshkakue kagaunegakue. Ekí nagabeneki, nasgaba jiaga atshindana nakzeshi na, amak atshaldikue za itshanal nokuge nakldá.

Pábulduja Péguldu aksaneklde

¹¹ Guñgueni Pégulduki Antiukíaxa^l Duwe ipanañkaldekuañ zuñkabizhal nak. Exa izhogatoguëñ atshasúñzamak atshiñgué shalda na, nas naldi “atshasúñzamak nibatshí” axaldeklde. ¹² Jinake ekí axaldegazhá. Exaga ubañ meñki nauwisaná naldagálde Duwe iyapananekue na ishkabaldeshi, zaji izhogapanane.^m Ekí izhogatoguëñ ezua nauwisanákue Santiakutshi apebukue jiaga exa aldeyatshake, ekí izhogaksáni, nauwisaná naldagáldekuék agajué izhoxaldá. Jinak ekí atshazhá. Nakldekujeañki axautshi sanákueja Duwe iyapanatshak, nauwisanátshi guiyabaja guagamak nauwa abeñguakue jiaga kagatsé ajañguxa nalguakna, naldá axakuagaka zhe akzeshi na kagajué izhoxaldá. ¹³ Guñgueni Pégulduki ekueja jañguamak jañguxa ga abeldashi ekí naldagálde atshaté axazatuatshakna, nauwisaná Duwe iyapanane exa zhekuekue jiaga ekíga ajanashaldá. Akuatoguëñki Belnabé jiaga kauwíjanameña ajanashishaldá.

¹⁴ Akna Duwe Jesú zunekwane namaklde shi kizhiyamak ajanashakí alduka katualdatshakna, saldiñgaja nukatoguëñ Péguldu ekí axaldeklde: “Juldiú maldaldatshak ekue izhogamak izhogagábaki, axautshi saná jana izhogashibaldá. Ne ¿sakí zhinik shi axautshi saná Duwe iyapananekue nauwisaná jana izhogakue kaksanekbildaka mikldék?

¹⁵ ”Guatshak nasuñki juldiú saná Jatetshi guiyaba zuñkaldega kukáñkalde nak, axautshi sanákue sha ajanashamak katshixa naldañkálde. ¹⁶ Naldatshak ekí zuñkué: Káguba guiyabaja guagamak atshéñ zhinik Jateja janshizhe, sha atshagálde jana tuazhé. Ne mieldeki Asukuá Duwe Jesú Zunekualkak alduna ishatshakna, janshizhe, sha atshagálde jana tuñka. Akna, nasuñ juldiú sanákue jiaga, Jate janshizhe zúnatualdiamake, guiyabaja guagamak atshakue alduna ishagábaki, Asukuá Duwe Jesú Zunekualkak za alduna ishiji kizhuka. Jinake naldakí. Jateja ni me guiyabaja guagamak atshéñ zhinik sha atshagálde jana, janshizhe tuazhé nak.ⁿ

¹⁷ ”Akze, Jateki sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatualdiamakna Duwek za alduna kishéñ na, nauwisanátshi guiyabaja guaká atshakue za alduna ishaldazusá gueñ zhinik na, ezukueki sha katshixa zúnatuñka. Guake, ¿Duwe Jesú sha atshakue zuñsaneka guashi shi naldaka na? Ni mitsák ekí naldazháka nakldá. ¹⁸ Akze, naski Jateja janshizhe, sha

^l 2.11 Ajsh 11.19-26; 15.35. Ai Antiukiaki Sildia baxe ze. ^m 2.12 Ajsh 10.1-48; 11.1-3,17-18 ⁿ 2.16 Sal 143.2; Alm 3.20

atshazhúge jana natualdíamake guiyabaja guagamak atshakue alduna ishaldaksá guanuge, ne kualdini gugé jana mokue ekíga alduna ishapaná gualdikuák zunake sha atshiji ekí atshaldikue. Ekí atshanakuashíñki ezua naldaksánsha guanuge ne, mokue nalshaldá gugé jana atshanaka. ¹⁹Ne guiyabaja guagamak atshugéñ zhinik me Jate janshizhe natuazháka nakldegatshakna, shuanuge jana guiyaba náxalde izhoxaldikue itshanaldaksá guanuge.^o Ekíki Saldínga netshi Jate za na naxaldeklde, e akldé akzamakga akzukui izhoxaldikuamak. ²⁰Akze, Duwe Jesú natsaldí kaldíxa axaldí shuigatshaga, nas jiaga e nañga shua guanuge zhuxañga naugé. Ekí zhinik na, axań izhokuge naneki izhoxaldaksá guane, kaigaki Duwe niñkauwañki nasldi izhogéñ zhinik na abisajañ izhokuge.^p Akna, abuák izhokugeki Saldínga netshi Jatetshi Asukuá za alduna ishiji izhokuge. Eñki najañguiñgaba guñguakna, aldéñgabaga natsaldí shuixal aké guane. ²¹Guatshak Saldínga netshi Jateki éegaba guań zunajañgui zunekuakaki akzé jañgui zañga izhoxaldikue. Akze, guiyabaja guagamak katshéñ zhinik nuxa Jate janshizhe, sha atshazháñkalde jana zunatuaka guashiñki, ake, Duwe Jesú axesé nuxa nauwitsaldí shuigatalgué naldaka naldashá.”

Duwe Jesúk za alduna ishamalde izhogakue

3 ¹Gaja Galdasía zaldakue, ¿sakí shi sáñkaldá miñsúñzekue jana ezuakueja naldagálde nuxa namak mimajañgushaka na? Akze, Duwe Jesú mimekualdaldíamake kaldíxa axaldí shuane muldetua shi miñkaldíyananuge naldashá. ²Ezua nakiyokuakue ni mimajañgukú. ¿Guiyabaja guagamak atshiji mizhekualguák zhinik shi Jatetshi Alduna ipanamíná? Azhi ¿Duwe Jesú zunekuane minukatshak namak jañguaminéñ zhinik shi Jatetshi Alduna ipanamine na? ³Ne ¿jinak shi sáñkaldá miñsúñzekue jana jañguabinók? Axañgaki Jatetshi Aldunaga miñgaunegatshak zhinik na Duwek agapa neyapanamine ne, ¿kaigaki jinak shi axaldáñ kama milshéñ zhinik nuxa agapa neminaka itshanabinók? ⁴Akze, maiñ Duwek alduna mishixá shalda na matshuwi jibañ miñzeklde. Ne alduna ishabinás guaminake, ake, axesé nuxa jibañ tumine zegaka nakna, ekí zegakue jañguakí nzhakú. ⁵Guatshak ¿maiñ guiyabaja guagamak atshiji mizhekualguák shi Jateja ají Alduna miñgene, mimikenáñ atú guazhámak janshizhe atshixa mijañgú? Naldagálde, Asukuá Duwe zunekuane minukatshak, namak jañgui ipanaminéñ zhinik guana, Jateja ají Alduna miñgene, atú guazhámak atshixa naldashá.

⁶Ekibeñga, nauwibama “Abaldahámki Saldínga netshi Jate za namak jañgui, alduna ishiñguéñ zhinik na, sha atshagálde jana, janshizhe tune

nakldá.”^q 7 Akna ekí miñkualdakue: Mieldekueki nauwibamaja Jate namak jañguanamakbeñga ajañguxakue za na nauwibamatshi atukuakue giemi aldé nzha.^r 8 Guatshak axañga zhinikga Jateja juldiú saná naldagáldekue jiaga, aldéñ za alduna iyashatshak zhinik na janshizhe, sha atshagáldekue jana katualdixa janaktunane. Akna Jateja amak zunekualdagá nogueñga, nauwibama Abaldahám sakí zunekualdaldixa ekí akbeji ají múldigabak sezheklde: “Ma zhinik saldiñga saná nahauxa zeñ kajañgualdikue nzha.”^s 9 Ekí nakna mieldekueki nauwibamaja Jate za alduna ishiji izhonamak alduna iyashixakueki Jateja nauwibama nañga zeñ kajañgualdixa nzha.

¹⁰ Mieldekue guiyabaja guagamak ajanashatshak za Jateja kepanaldixa alduna ishixakueki, kaxañ guiyaba tuakue kagatsé axakeyaté guanekuega ashekue. Jinake naldakí. Ají múldigabak ekí sezheklde nak: “Mieldeki Jateja guiyaba zñngene sezhekldeja guagauxa atshál za nogakí naldaldiák, guiyaba kaxañ tuakue agatsé axeyatenega naldaldixa nakldá.”^t 11 Namak, Jateja ni me guiyabaja guagamak atshéñ zhinik janshizhe, sha atshagálde jana tuazhé. Jinake naldakí. Ají múldigabaja mieldeki Jate za alduna ishixaki aldéñga sha atshazháne jana, janshizhe tuatshakna, izhoshiñga izhokshaldixa^u zññmeñka nak. ¹² Ne, mieldeki Jateja jian izhoxa guiyaba zññkabajananeja guagamak atshaldixa za ijanaldiák, Jatek alduna ishakue zñnake ijanazhaldixa. Ai shaldaga ekí sezheklde: “Mieldeki guiyaba jian izhoxa muldetua guagauxabé atshaldiakna, eñkán zhinik izhoxaldixa nakldá.”^v

¹³ Naldatshak ni me guiyabaja guagauxa atsha akzegazháka nakna, aija saldiñga kaldekuañ kaxañ guiyaba tuakue zñngatsé axazñeyatene. Nalgué, Duwe Jesú nauwitsaldí guiyaba tuñguéñ zhinik na guiyaba tuañkaldazhaldiamak zñnesabí. Aldéñki nauwitsaldí guiyaba tuwi na kaldixa axaldiya akuaxá. Akze, Jatetshi múldigabak ekí sezheklde: “Mieldeki kaldixa axaldiya akuaxa gualdiák, guiyaba kaxañ tuakue agatsé axeyatenega naldaldixa nakldá.”^w ¹⁴ Duwe Jesúki ekí zunekualdi, zñnesabinéñ zhinik na, Jateja nauwibama Abaldahám zeñ jañguanamakbeñga, juldiú saná naldagáldekue jiaga zeñ kajañgualdixa. Ekíki saldiñga Duwe alduna kishéñ zhinik za na, Jateja ají Alduna zñngexaldixa zññmeyanamakga ipanakualdiamak.

Guiyabaki sakí zauñka

¹⁵ Gajakue, ji miñmeyaldikue akldéñga minukaldiamak, káguba atshixa shalda miñmeyaldikue. Mozhua naldi ji ajanashaldixa izhgakualdi izhgabeyatshak, “amak ni atshakuá” izhgabeyaldinik zhinik ni meja akldé

^q 3.6 Gn 15.6; Alm 4.3   ^r 3.7 Alm 4.12,16   ^s 3.8 Gn 12.3   ^t 3.10 Dt 27.26

^u 3.11 Hab 2.4   ^v 3.12 Lv 18.5   ^w 3.13 Dt 21.23

ipa, ni kagitamakuazháka naldashá. ¹⁶Ekibeñga na, Saldiñga netshi Jateja nauwibama Abaldahám, ezua atukua na sakí janshizhe kaxatshaldixa akbene.^x Ekí ají múldigaba sezhekldeki matshuwi guashiñki “atukuakue” guagazháne. Akze, ezumé shalda na “mitukua” guaklde. Eñki aldéñga káguba ikualdal gaxaldixa shalda guashi guaklde naldashá.

¹⁷Ekí miñmeyaldatshake ekí guashi miñmeñkuge. Jateja axañga nauwibama Abaldahám na izhgakualdi izhogapanane. Ekí izhgakualdi izhogapanguenik, 430 kagi zegueni^y zhinik nauwibama Muesék jian izhoxa guiyaba axabajaneja, nauwibama Abaldahám janshizhe axatshaldixa akbeji e na izhgakualdi izhonaneki, ni nauwa nuxaki akzaldaksanshazháka nakldá. ¹⁸Azhi janshizhe zñkatshaldixa guaklde ipanexañki guiyabaja guagamak atshakue guashiñki, ake, janshizhe zñkatshaldixa guakldéñ zhinik ipanankalde naldazháka naldataldé. Ne Jateja nauwibama Abaldahám éegaba guañ jañgui na janshizhe axatshaldixa akbenalguéñ zhinik amak axatshane naldashá.^z

¹⁹Guake, ¿Jateja jinak shi guiyaba nauwibama Muesék zñkabajane na? Eñkáñ zhinik guana, kágubakue sha atshiji, iyajuldunaté nuka kezhgastuñshaldiamak. Jateja nauwibama Abaldahám ezua atukua zñnekuualdal zñgakaxaldixa akbenane gagagá noguéñ za na, guiyabaki zñsanexaldixa zñkabajanane. Guatshak Jateja nauwibama Muesék guiyaba agegatshak, ezua aldéñ guaklde uldeñkak zhinik guiyaba agaskaitshiñguenik, nauwibamaja zhiniki kágubakuek kagaskaitshane.^a

²⁰Ekí ne, Jateja nauwibama Abaldahám janshizhe axatshaldixa akbeyatshak, ezua múldigaba agaskaitshixak zhinik akbeyazhá. Jinake naldakí. Saldiñga netshi Jateki ezumé izhogakna^b aldéñga sakí axatshaldixa akbene nak.

²¹Guatshak, ¿Jateja guiyaba nauwibama Muesék zñkabajaneja, janshizhe zñkatshaldixa guakldaneki itamakuualdixa shi agená? Naldagálde.

Akze, guiyabak zhinik izhoshiñga izhonazunaka guashiñki, ake, aija guagamak katshatshak zhinik na Jateki janshizhe, sha atshazháñkalde jana zñnatuataldé. ²²Naldatshak, Jatetshi múldigaba sezhekldeja ekí guaka: Saldiñga saná nahauxa sha atsha zñsanegatshakna, etshi nashikue kizhogakna guiyabaja guagamak atshazhánazunaka. Ai zhinik na, Duwe Jesú namak kajañguxakuañ za na zñnekuanamak alduna kishéñ zhinik Jateja janshizhe zñkatshaldixa zñmeyanamak zñkatshixaga nzha.

²³Guatshak Duwe Jesú nagagá nogueña guiyabaki numañ zñnatuualdiamak zñnabexane jana zñnaldokshane. Ekí zñnaldokshiñga, Jateja Asukuák zñnekuane alduna kishéñ na guiyabak zñnebesanshaka mu zñngisekuane. ²⁴Akze, Duwe Jesú nagagá nogueña guiyabaki numañ zñnatuwiñga, Duwe nagatshak e nuguéñ zñnauldaxaldiamak

^x 3.16 Gn 12.7   ^y 3.17 Ex 12.40   ^z 3.18 Alm 4.14   ^a 3.19 Alm 5.13,20   ^b 3.20 Dt 6.4

zũnkizhone. Ekíki Duwe alduna kishéñ zhinik na Jateja sha atshazháñkalde jana, janshizhe zúnatualdiamak. ²⁵Akna, au Duwe Jesú zũnekualdaldiamak alduna kishéñ zhinik na, guiyabaki akldé numañ zúnatuwi zũnsanegakue naldaksá guane nakldá.

Jatetshi sukuakue kaldé

²⁶Guatshak maiñ Duwe Jesú Zũnekualka alduna mishatshak zhinik na, Jateja ají sukuakue giemi mimaldekshanegaba miné. ²⁷Akze, mieldeke Duwe ipanamine miyawatuñshaldiamak nik mimajaukshaneki zhakuá abisa itshualdiyakuamak Duwe jana izhogapanamine. ²⁸Aldéñ ipanaminekuañki askimimé jana nekbineñ zhinik na, Jatejañki zhualduxañgaba miñzé mimatuwi zhinik na, ezuañki juldiú saná azhi ezuañki axautshi saná, ezuañki nashi axautshi jiba axatshixakue azhi sáñkaldakue, ezuañki munzhi azhi ezuañki sigí mimatuazhé. ²⁹Akna, saldiñga Duwetshi nekbinekuañki nauwibama Abaldahám shtukuakuega nekbine. Ai zhinik na, Jateja nauwibamak bieni jana janshizhe axatshaldixa akbeneki maiñ jiaga mipanaldixa nzha.^c

4 ¹Guatshak akldé minukaldiamak, káguba ekí ajanashamak miñmeyaldikue. Ezua sukua ajate shuigatshak saldiñga bieni axabajane ipanaldixa naldatshak, sukuaga nahéñgaki axautshija numañ tuwi, ají bieni jiaga agatualdixa. Akna atema negagáñgaki nashi janañga nuxa izhoxaldixa. ²Ekí axautshikueja sukua numañ tuwi, ají bieni agatuwiñga, ajateja jañguanaldiéñ zegatshak za na, aldéñgaba ipanaldinik numañ izhgatuakuká gualdixa. ³Ekibeñga na, Duwe Jesú zũnekualdagá nogueñgaki, nasũ sukua jana nuxa izhoñkalde nak, jai kagike mielde atshá makuatshak jika naldakuauxabé naldaldiamake atsha zũnsaneshi na, etshi nashi nuxa zhekuañkaldane.

⁴Ne Jateja Asukuá zũñgakaxaldixa janaktunalguéñ ldiuwañ zegatshake, Duwe Jesú jai kagik munzhik zhinik kuká. Amak kukatshakna, guiyabaja juldiú saná aksanegamakga aksanegatshak amak atshakuega agatsane. ⁵Ekí Jateja Asukuá gagatshak, guiyaba za zũnsaneshi, etshi nashi kizhoguéñ zũnesabiyatshak zũnebesanshaldiamak zũñgakaxane. Ekíki ají sukuakue giemi zũnaldekshane izhogakualdiamak. ⁶Akze, nasũ ají sukuakue giemi zũnaldekshá guanéñ zhinik ají Alduna, Asukuá na izhonega, nauwijí aldunaldi izhoxaldiamak zũngene. Ai Aldunak zhinik na, nasũ Saldiñga netshi Jatega, “Abba,^d Najaté” zũnaldekshixa. ⁷Akna, kaigaki axautshitshi nashi izhoxaldazũnsá gakuatshakna, Jatetshi sukuakue

^c 3.29 Alm 4.13; 8.17 ^d 4.6 Mlk 14.36; Alm 8.15. “Abba”ki ebeldeyuk ezua sukuaja ajate muldetua izhgajañguxa axaldegakldegamak.

giemi nekalde. Ekí kizhogakna, Jateja bieni zuñgeshi jana, matshuwi janshizhe zuñkatshaldíxa zuñmeyanamakga zuñgexaldíxa nakldá.^e

Galdasíaxa zaldakue kejani izhone

⁸Guatshak axañgaki maiñ Saldínga netshi Jate “me ne” miñsúnga nogueñgaki, ji akilzabiyaldíxa ishkiyatenekue Jate jana akzé naldazhékue jiaga miyaxazauwatshakna etshi nashi nuxa zhekuaminane. ⁹Ne kaiga zúnake Jate “me ne” miñwashék guane. Akze, namak guaxaldáki, aldéñ zhinik na “me miné” akualdí minuka. Ekí nakna ¿sakí zhinik shi mokue kágubaja nuxa janaktune, mielde atshá makuatshak nuxa jika naldakuauxabé naldaldíamak miyatshaldíxa itshanabinók? Ai atsháki kama axaldaldagálde nak miñgaunegazháka. ¿Azhi mokue ai miñsaneshi, aítshi nashi mizhoxaldíxa shi mítshán?^f ¹⁰Ekí miñneshi na, ji niuwañ, ji saxak, ji bual za sakí atshakue kágubakueja guagamak maiñ jiaga miyatshíxa. ¹¹Ekí mizhekualdatshakna: “¿Ake, axesé nuxa kama ilshiji Duwe shalda shi miñkaldíyanuge ne?” minjani ni izhokú.

¹²Gajakue, ekí miñgakuañnexaldíku: Nas guiyabatshi nashi izhoxaldaksá guanugamakga na, maiñ jiaga ekíga izhogakue. Akze, maiñ na izhogatogukuéñ, guiyabatshi nashi isúñ minoguake, nas jiaga mimijanameña izhonuge. Atshak maiñki naxatshakuamak za naxatshiji mizhekualguák sha nakuazhámine. ¹³Atshake se nakzegakí noguéñ na, kasak Duwe Jesú zúnekuane shalda miñmeyal miñkabizhanuge miñkualkuge. ¹⁴Ekí nakzegatoguéñ jibañ miñzुकualdatshak jiaga aguáñ nezhbashi, miñgajúé nezhokshazhámine. Ne Duwe Jesú naldínga azhi Jateja guaklde uldeñkaga ipanamiñnegamakga muldetua nazípanamine. ¹⁵Akze, atshake zeñ miñneshi minepanatshakna, maiñ shalda ekí guakldaka: Ji nagajuezhauxa nageshi na, mimijí uba jiaga nageminaka guashiñki, nagé zalda atshaminaka minshanka nane. Ne, ¿sakí zhinik kaigaki ekíga zeñ miñnegaksá shi gu? ¹⁶¿Namaklde miñmeñkuge shalda shi miñguldiñkú?

¹⁷Guatshak naldagálde shi miñkaldíxakuejañki kauwíjanamé mijañgualdíamak zuxaita minjani na, miñgaunekldana kakzeshi jana miñgasanegatshak, janshizhe miñkajanashaldíamak miñgasanegazhé. Ne, kauwizhéñ za kaxabaldeshi kagapa mineyatshak, nasuñki zuñkabal dexabiñsáni minazuñgajuezhaldíamak na ekí miñgasaneka. ¹⁸Guatshak, mieldeki namak shi miñkaldíyaldíamake zuxaita minjani, miñsanekldana kakzegatshak, eñki kakzegakuamak kakzegaka. Akna nas maiñ na izhogatoxaldatshak za na ekí kakzegagábaki, ekí zañga kakzegakue. ¹⁹Maiñki nasukuákue jana mimijañgugakna, Duwe Jesú janamé naldagá minoxaldieñgaki amak mizhekualdaldíamak minjani

^e 4.5-7 Alm 8.15-17   ^f 4.9 Kls 2.8,20

izhoxalga noxaldikue. Aiki munzhi somája mugatogatshak, jibañ akzeshi jiaktuumakbé nakzeshi minjankuge.^g ²⁰ Akze, “jinakga ni eki mizhók” muldetua nagajienakí. Akna naski maiñ nañga izhokldana nzhakzék. Ekíki zhuabuán iyaté xaldek sakí miñnegatuka muldetua mimaldukaldatshakna, sakí miñmeyakue nakualdaldiamak.

Agál, Salda na mozhua jiúñgulda

²¹ Guatshak maiñ guiyaba miñsanegakue mijañguxakuek çnauwibama Mueséja guiyaba gauwanek sakí guaka miñsúñ shi na? ²² Ekí sezheklde: Nauwibama Abaldahám mozhua sigí sukue axaldekldde. Ezuañki aldéñ áxaldek me izhuka Agáltshi,^h ezuañki áxaldek me izhogazhé, asewá giemi Saldatshi,ⁱ axaldekldde. ²³ Guatshak munzhi áxaldek me izhukaki kágubaja jañguanalgumak^j nuxa sukua axaldekldde. Ne munzhi áxaldek me izhogazhé zúnake Jateja somá axaldexaldixa akbenalguéñ^k zhinik asukuá axaldekldde.

²⁴ Akna, ai mozhua munzhikueki Jateja ají negakualdiamake e na ishkualdi izhoxa jiúñgulda mozhua zúñgene jana zúnatuñshíxa. Kasaklde jiúñguldaki munzhi Agál, eñki guinue Sinahíxa zúnatuñshíxa. Akze, guinue Sinahíxaki nauwibamaja guiyaba jian izhoxa ipananeñka. Agálki asukuá nañga nashi áxaldek me izhonamak guiyabaja za nauwisanákue kaksaneshi na, ejañga kaxaldék me guane izhukakue. ²⁵ Agálki ekí Aldabiáxa zalda guinue Sinahí zúnatuñshatshak, ai guinuéxaga na kaiga zalda kuíbuldu Jeldusaldéñ jiaga zúnatuñshíxa. Jinake naldakí. Jeldusaldéñ zhekuekueki guiyabaja za kaksanegéñ zhinik na guiyabaja káxaldek me ashekue nak.

²⁶ Ne, Jeldusaldéñ jékaldaxa zaldaki jiúñgulda abisa jana ne zúnatuñshíxa. Aiga na, munzhi Salda asukuá na káxaldek me izhogazhéakue. Akna nasúñ Duwe ipanañkaldekuañ aldunaldiñki ají sukuakue kaldé. ²⁷ Ai shaldaga ekí sezheklde:

“Munzhi, ma somá mixaldegazhákak, uldaxabáldek
zúxaita zeñ shi mikldeshí.

Ma, somá mabugagáldek
zeñ mikldeshi jaldáñ negwá.

Jinake naldakí. Munzhi sigí axaldekue guashiñki
ma somá mixaldegazhákak, mihezua mikzekák

^g 4.19 Alm 8.29; 2Kt 3.18; Plp 3.10 ^h 4.22 Gn 16.15. Agáltshi asukuá Ismayél axezhuka. Agálki Abaldahám tshi asewá Saldatshi nashi nuxa izhone. ⁱ 4.22 Gn 21.2-3. Asewá Saldatshi asukuá Isák axezhuka. ^j 4.23 Gn 16.1-4. Jateja Saldak somá axaldexaldixa akbene nalgué, axañga amak axaldegakí nalguake, ají nashi Agál zhinik somá axaldexaldiamak janaktú. ^k 4.23 Gn 18.10. Saldaki somá axaldegazháklddegamakga somá axaldegaka jiaga naldaksá giemi guane noguéñ, Jateja “somá mixaldegaldixa nzha” akbeyá.

akldé somá mixaldexaldíxa nak.”^l

²⁸ Gajakue, Jateja Salda somá axaldexaldíxa akbenalguamak asukuá Isák kukanamakbe, Jateja sakí zũñkatshaldíxa zũñmenamak ajíkue zũnaldekshane.^m ²⁹ Guatshak sukua kágubaja jañgualanluamak kukanejañki sukua Jatetshi Aldunajañga kukshane sha gui izhone.” Ekibeña gaiga jiaga guiyabaja za kaksanekakueki Duwetshi nekaldekuañ sha zũnakuxakue naldashá. ³⁰ Ai shalda ¿Jatetshi múldigabak sakí sezhekde shi na? “Munzhi áxalde me izhuka, asukuá nañga juk zhinik kakzuxaitshá guwá. Akze, munzhi áxalde me izhukatshi asukuága, munzhi áxalde me izhogazhétshi asukuá nañga bieni ipanazhíta nzha.”^o ³¹ Gaja, Duwe ipanaminekuañ, nasũñ munzhi áxalde me izhukatshi sukuakue jana naldaldazũñsá gui na, munzhi áxalde me izhogazhétshi sukuakue jana nek guañkalde nakldá.^p

Duweja guiyaba zũñsanegaksánsha

5 ¹ Akze namak, Duwe Jesújañki, zũñkalde me izhoxañkaldazháldíamak zũnajañgui na, zũnekualdatshak guiyabatshi nashi kizhogué ek zũnebesanshá. Ekí mimebesanshane nakna, ijuldú naldakí amak za izhoshi na, mokue guiyaba miñsanexaldíamak, etshi nashi ldexa ni nauwa itshanabináldi.^q

² Ji miñmeyaldikue muldetua nukaté minoxaldí: Maiñ Jateja janshizhe mimatualdiamake juldiúkue nauwa abeñguamak miyabeñgualdiák, ake, Duwe Jesú minkuane namak mijañguatshak axesé nuxa mizgualdíxa. ³ Mokue ekíga miñmeyaldikue: Mieldeke Jateja janshizhe tualdiamake “janshibeña ni nabeñgualdí” mijañgualdiák, ake, guiyabaja guagauxa atshakue miñgatsaldaldíxa. ⁴ Akze, mieldeke Jateja janshizhe, sha atshabíne jana mimatualdiamake guiyabaja guagauxa atshakue kama milshaldiák, Duwe Jesú agajué mizhekualdaldíxa. Ekíga na, Jateki éegaba guañ zũnajañgui zũnekuane ipani izhoxalga nogasũñ miñzeka naldaldíxa.

⁵ Ekí ne, nasũñki Duwe alduna kishéñ zhinik na Jatetshi Aldunaja “Jateki janshizhe, sha atshazháñkalde jana zũnatualdíxaga shakldá” zũnajañgushatshak egaba jiaktuwi kizhuka. ⁶ Akze, Duwe Jesú Zũnekualkaja ají giemikue ishkualdi nogakualdiamake juldiú saná nauwa abeñguamak abeñguañkalde, azhi abeñguazháñkalde akzé tuagábaki,

^l 4.27 Is 54.1   ^m 4.28 Alm 9.7; Ga 3.29   ⁿ 4.29 Gn 21.9   ^o 4.30 Gn 21.10. Ekí zũñmeyatshak ekí guashi naldaka. Mieldeki guiyabaja guagauxa za atshál noxaldíxa itshanaldiák, aítshi nashi izhoxaldíxa nak, Jatetshi bieni ipanazháldíxa.   ^p 4.31 Ekí zũñmeyatshak ekí guashi naldaka. Munzhi nashitshi sukua áxalde me izhogamakga na, guiyabaja áxalde me izhukakueki guiyaba amak axatshakue. Ne munzhi áxalde me izhogazhétshi sukua jana kaldekuañki, Jateja éegaba guañ zũnajañgui Asukuák zhinik zũnekuane kajañguxakue.   ^q 5.1 Jñ 8.32-36

aldéñ alduna ishiji kizhogéñ zhinik Jate, kágubakue kezhgajañgui kizhuka zúnake akzé tuñka nakldá.

⁷Maiñ aldunaldi muldetua guildeshi nitshixabinogueñki, ¿me naldagálde mimajañgushatshak shi namaklde shizhiyak zhinik mimejuldukshatogú? ⁸Ni mitsák Jate ají giemikue minaldaldiamak mimezhgakuxanega ekí mimajañgushazháka naldashá. ⁹Akze, jika galdune^r janshatgasek nauwa akjiu makuatshak saldiñga galduniguamakbeñga na, naldagálde shizhiya nauwamé shi mizhiyatshak matshuwi kejudukshaka nakldá.^s ¹⁰Guatshak maiñki nauwijí Sáñkaldá Duwe Jesútshi nekbinéñ zhinik na, “namak shi miñkaldiyanugek ijuldunabináldixa shakldá” minakué. Ne me naldaldixa mizek mozhua mozhua miñnekshatakukueki Jateja guiyaba katuñshaldixa nzha.

¹¹Gajakue, nas jiaga Duwe ipananekue nasaná juldiúkue abua nauwa abeñguamak abeñguakue kagatsé shizhiyatónakuashíñki, sha nakuakí naldaldé. Akze, Duwe Jesú nauwitsaldí kaldixa shuane shalda za na zúnekualdaka shizhiyagábaki, abeñguakue shizhiyatónakuashíñki nasanákuek kaguldiyazhánaka. ¹²Ne naldagálde shi miñkaldixakue, maiñ jiaga juldiú saná nauwa abeñguamak abeñguakue miñsanekakuek, kauwizhéñgaba auxaga abeñguá^t shi akuí.

¹³Gajakue, maiñ zúnake Jateja guiyaba za miñkaldek me izhoxabináldiamak mimezhgakuxane. Ne e miñkaldek me izhoxabiñsa guane shalda “sha atshindana nakzekaja naksanegamak atshanaka nakldá” itshanagábaki, ajañgui zhinik ataba atabañ ishkazauwi za mizhekualdaldí.^u ¹⁴Jinak ekí miñmeyakí. Jateja saldiñga guiyaba nauwibama Muesék zúñkabajanauxa, ezuañgaba me nek guane ekí zúñmeñka: “Maiñ axaldáñ mitsá miyajañguxa nake, kágubakue amaga mizhgajañgualdí.”^v ¹⁵Naldatshak numañ miyatualdí. Maiñgaba akaji miñguxá jana nalda izhguashi, aguáñ izhbashi mual akualga minoxaldiák, maiñgabaga nuk zhikldañgasha miñgualdixa naldashá.

Jatetshi Alduna za zúñsanegakue

¹⁶Akna ekí miñmeyaldikue: Jatetshi Alduna za na miñsanegakue itshani mizhekualdaldí. Ekí mizhekualdaldíák, sha atshindana miñzeká miñsanegamak atshabináldixa. ¹⁷Akze, sha atshindana zúñzekaja sakí atshakue zúnajañgui zúñsanegatshak, jiak Jatetshi Aldunajañki ekí atshakue zúnajañguazháldi na aik zúnagubishi mual zúñzukuxa. Ekíga na, Jatetshi Aldunaja sakí atshakue zúnajañgui zúñsanegatshak, jiak sha atshindana zúñzekajañki ekí atshakue zúnajañguazháldi na aik

---

^r 5.9 “Ievadura”   ^s 5.9 1Kt 5.6   ^t 5.12 Ekí guagatshake ekí guashi naldaka. Naldagálde shizhixakueki Duwe ipananekuek agajué giemi izhogakue.   ^u 5.13 Mt 20.26
^v 5.14 Lv 19.18; Alm 13.8-10

zunagubishi mual zuñzúkuxa. Ekí sha sha zuñsanegatshak izhguabiji na, atshuake jian atshindana miñzegatshak atshazháminaka tuashibiná.^w

¹⁸ Guatshak Jatetshi Alduna miñsanexaldiák zunake, guiyaba miñsanexaldiamak juezhaksá gualdixa naldashá.^x

¹⁹ Ekí ne, mieldekueki sha atshindana kakzekája kaksanegatshakna, sha atsha tu guashi me ekí ajanashál ashekue: Alduna nusagatse za ajañguxakue, kauwisewá naldagálde na askuildekakue, kauwíj í abuá na ajanashasúñzámak ajanashixakue, ²⁰ ji akiyalzabiyaldixa ishkiyatene akldé agazúkuxakue, awaldintik atshixakue, izhguldiñkakue, múldigaba izhgasashixakue, mauldí zhikbeñkakue, zúxaitsha itsaulkakue, axaldáñ akzé izhoxa za niñkakue, mezhgajuekuakue, zhuajana akldékagaba za ishkabaldeshi izhukakue, ²¹ saldiñga kauwíj í naldakuegaba ijankakue, zúxaitsha stukakue, pita guxakue. Ekí ajanashatshak azhinik akldé sha ajanashál jiaga ashekuekue. Ekí sha atshál zhekuekue ishkaldukaldiamak miñmeñkugamakga mokue ekí miñmeyaldikue: Mieldeku eki ajanashalga ashekualdaldiák, Jateja aldéñ sanegéñka kajuldukshazháldixa nakldá.

²² Ekí ne, Jatetshi Alduna zuñsanekakuañ zunake kaldi kalwé zheñguamakbé, aldéñ ekí zunezhokshixa: Axautshikue izhgajañgui, zeñ zuñneshi, aldunaldi señgaba zuñzeshi, axautshikue sakígaba ajanashatshak jiaga abeti, kágubakuek janshizhe kaxatshiji, juañ akzaldi za kaxatshiji, alduna zune-yashakldégamak za kizhuka. ²³ Aguáñ zhikzúkui, axaldáñ zhiksaneshi kizhuka. Ekí izhoxaga guiyabaja ekí izhogasé guagazhé nakldá.

²⁴ Guatshak, Duwetshi nekaldekuañki “Duwe Jesús kaldixa axaldiya akuaxanamakga, axaldáñ sakí izhokldana nakzeká, sha atshindana nakzekaki guaxa guanuge nak, aikue naksanegaksá guane shakldá” kits Hankakue.^y ²⁵ Akze, Jatetshi Alduna abisajañ zunakukshane nakna, e zuñsanegamak za kuizizhoshí. ²⁶ Ekí kizhogatshak nasuñgabaki zuñzá naldazháuxa zuñzé itshanagába, ni ataba atabañ ilzaulshagába, ni mauldí izhguanagába kuizizhoshí.

Duwe ipananekuegaba izhgaunegakue

6 ¹ Gajakue, ezuak Duwe ipanaminekuañ sha atshiji akjienane mutualdiake, maiñ Jatetshi Alduna akldé miñsanekakuek, múldigaba juañ akzaldi aksaneshi, izhgaldakshakue miñgatsé.^z Amak aksanexabinoxaldiéñ, maiñ jiaga ekíga ijuldundana miñzegazháldiamak be minoxaldí. ² Maiñgaba jibañ miñgatseshi jie miñzexaldiák, ai jibañ miñzeka ishkuldeji, izhgaunegakue. Ekí miyatshaldiakna, Duwe Jesús mimajañguamak miyatshaldixa nzha.

^w 5.17 Alm 7.15-23   ^x 5.18 Alm 6.14; 8.14   ^y 5.24 Alm 6.3-14; Ga 2.20; 6.14

^z 6.1 Mt 18.15; St 5.19-20

³Mieldeki akzá naldazháuxa akzé itshanaldiák, axaldánga naldagálde nuxa namak ne zhikldekshíxa. ⁴Ne ezuak minahauxa sakí atshabinuka muldetua zhikzúziyakue. Ekíki axautshi na izhguaja naldakí janshibeñgaba atshabinuka miyatualdiák, axaldánga zeñ mitshanaldiamak. ⁵Jínake ekí miñmeyakí. Ezuak ezuak sakí izhogakue, ji jiba atshakue miñgatsé nake, amak atshakue miñgatsé nak.

⁶Guatshak maiñ Jatetshi múldigaba shagitiyabinukakue, shi miñkaldixakue miyagaunexaldiamak ji miñkaldauxa zhinik nauwa izhgegakue miñgatsé nzha.

⁷Saldiña netshi Jatega ni meja ijokldek akzegazháka nak, naldagálde nuxa ne jian akzukuaminaka axaldánga naldagálde zhikldekshabináldi. Akze, ji nigakualdiák, aiga neklde gugakuamakbeña na, sakí kizhoxaldiake Jateja auxabeña zúñkatshaldíxa.^a ⁸Ekí nakna, mieldeki sha atshindana akzekak akldunamak za izhoxaldiák, ai akzekajaña guiyaba tu za nogakueñka uldeyaldíxa. Ekí ne, mieldeki Jatetshi Aldunak akldunamak izhoxaldiák zúnake, ejaña jékaldaxa izhoshiña izhokshataná nzha.^b ⁹Akna zúñgusanáaki, janshizhe atshalga za kuizizhoshí. Akze, abá naldakí amak janshizhe atshalga nogakualdiakna, Nauwijateja aldénga janaktunaldiéñ ldiuwañ zegatshake, ekí izhoñkalde shaldakí janshizhe zúñkatshaldíxa.^c ¹⁰Ekí nakna mitsake saldiña nekue janshizhe kaxatshanazúnaka katuatshak amak kuizaxatshijí. Ne, nauwíjanamé Duwe ipanekue miñgaki akldénga janshizhe kaxatshakue naldaldíxa nzha.

Aldiwe kakkbene

¹¹Jalde kalta asuxake naxáuxaldak^d naldi muldetua tundana agatsaldi miñgitsuñgualdikue.

¹²Ezuakueki kauwisaná juldiúkueja janshibé atshixá kawatualdiamak nuxa na, maiñ jiaga kauwizhéñ abeñguamak abeñguakue miñgasaneka. Azhi kauwizhéñki Duwe Jesú nauwitsaldí kaldíxa axaldi shuanéñ zhinik za zúnekualdaka ne shi miñkaldiyanaldíñki sha kakuaka nak, sha kakuazháldiamak abeñguakue miñgasaneka. ¹³Naldatshak ekueki guiyabaja abeñguakue guagamak kauwijí abuák abeñguanekue aldaldatshak, guiyabaja guagauxa amak ajanashazhékue. Ekí ashekualdatshak jiaga, abeñguakue miñgasaneka. Ekíki kauwizhéñ miñgasanekldamak abuák abeñguamine shalda sekuazhigashaldiamak.

¹⁴Ne nas miñkauwañki nauwijí Sánkalda Duwe Jesú nauwitsaldí kaldíxa axaldi shuane shalda za sekuazhikshanaka jañgui na, axautshi shaldaga sekuazhikshasúñ nzhakzék. Ekí natsaldí shuanéñ zhinik

^a 6.7 Pr 22.8; Os 8.7 ^b 6.8 Ga 5.19-25 ^c 6.9 2Ts 3.13 ^d 6.11 1Kt 16.21. Pábuldu jalde kalta ají káuxaldak naldi gauwazhá, ezuak gaushane naldatshak múldigabaki ajíga.

na, e ipanazhánekueja ji akldé akzé ajañguxa, nabualki akzaldazhé jañguge. Ekíga na, nas ji akldé akzé jañguge, kauwibualki akzaldazhé ajañguxa. ¹⁵Akze, nasaná juldiú abeñguamak abeñguañkalde, azhi abeñguazháñkalde Jate bualga akzé tuazhé ne, aldunaldi abisajañ kukáñkalde za na akzé tuñka.^e ¹⁶Miñmenugamak mizhekualdaldiák, Jateja Isayélkue ají naldaldixa izhgakuxanamakga ajíkueke, aldénga atemajañ guañ mimajañgui, muldetua aldunaxa señgaba miñzukui shi mimezhokshí.

¹⁷Kaiga zhiniki ni me akldé kaxa naxaldiyazháldi. Akbiñgaki Duwe Jesú jiba axatshikuge shalda nakiyasalshaneki, suwí naxaldiñga nogák.

¹⁸Gaja, Duwe ipanaminekuañ ezuak minauxa aldunaxa nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúki atemajañ éegaba guañ mimajañgualga shi noshi. Ekíga shi naldí.

---

^e 6.15 Jñ 3.3-7; 2Kt 5.17